

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU**ABONAMENTELE**se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Stefan Niculescu cu Sultana N. Scarlat — Observație de d-l D. Alexandresco.**Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Ministerul public cu Toma Simionescu.**Curtea de apel din București, secțiunea IV: Gh. I. Țiminache și alții cu frații Papazoglu.**Tribunul județului Argeș: G. Petrescu cu Ioana R. Stănescu.**Tribunalul județului Tecuci: V. O. Popovici cu Eugen Meyer.*JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.***JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ****INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE**

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 17 Noembrie 1909

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Stefan Niculescu cu Sultana N. Scarlat

PRESCRIPTIUNE.— TITLU DE MOȘTENITOR.— DACĂ E UN JUST TITLU.— POSESIUNE DE BUNĂ CREDINȚĂ.— ART. 1895, 1897 COD. CIVIL.

PROBA CU MARTORI.— DECĂDERE.— INSTANȚĂ DE APEL.— ART. 186 PR. CIVILĂ.

IMOBIL.— IDENTITATE.— NOMENCLATURA STRADELOR.— CERTIFICATE LIBERATE DE PRIMĂRIE.— VALIDITATE.

1° Titlul de moștenitor este un just titlu care, unit cu posesiunea de bună credință, poate duce la dobândirea proprietății unui imobil prin prescripțiunea de 10 sau 20 de ani.2° Decăderea de a se mai folosi de proba cu martori, ce rezultă din art. 186 proc. civilă, nu-și are aplicațiunea decât pentru instanța înaintea căreia s'a propus această probă.3° Primăria unui oraș are nu numai calitatea

de a liberă certificate relative la nomenclatura stradelor, dar este singura autoritate competentă în această privință. Astfel că, instanțele judecătorești cu drept cuvânt se bazează pe un certificat liberat de primărie pentru a stabili identitatea unui imobil în litigiu.

No. 439.—Respins, ca nefondat, recursul făcut de Stefan Niculescu contra deciziunii Curței de apel din București, secția III, No. 165 din 1907, dată în proces cu Sultana N. Scarlat.

S'au ascultat: d-l avocat Gr. Săvescu în dezvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați B. Cernea și Niculescu, în combateri; d-l procuror general C. R. Manolescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului II de casare:

«Violarea și eronata interpretare a art. 644, 1895 și 1897 din codul civil. Curtea de apel, secția III, prin decizia cu No. 165 din 1907, întemeindu-se pe calitatea de erede a lui Niță Scarlat, considerând această calitate ca un just titlu, de felul acelor prevăzute de art. 1895 și 1897 din codul civil, și verificând în fapt că susnumitul ar fi posedat odată imobilul în litigiu în intervalul de 10 ani, cu toate că N. Scarlat nu mai prezintă nici un act și nu are nici posesiunea, constată că are în favoarea sa prescripțiunea achizitivă de 10 ani, și reformând sentința primei instanțe, îi dă câștig de cauză.

«Prin succesiune se dobândește de erede dreptul de proprietate asupra bunurilor succesoriale, conform art. 644 din codul civil, dar prin dobândirea acestor bunuri, eredele nu câștigă mai multe bunuri decât acelea pe cari le avea și *decujus*, și dar câtă a le exercitat în aceleași condițiuni cum le exercită el.

«Titlul de erede nu poate constitui un just titlu, în sensul celor prevăzute de art. 1895 și 1897 din codul civil. Aceste texte cer un titlu concret și indică ce înțelege prin titlul translativ de proprietate, vânzare, schimb, etc.

«Legiuitorul voeste un act care să poată ajunge la cunoștința acelor cari au interes de a-l ataca. Nu a putut stă în intențiunea

legiitorului ca să schimbe natura prescripțiunei, care este un mijloc extrem pentru dobândirea sau pierderea dreptului de proprietate printr'un eveniment care poate rămâne necunoscut adevăratului proprietar. Curtea de apel a dat deci o greșită interpretare sus ziselor texte și le-a violat».

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că intimatele chemând în judecată pe recurent pentru revendicarea imobilului din București, str. Albinelor No. 27, rămas moștenire dela Niță C. Scarlat, Curtea de apel a admis acțiunea în baza prescripției decennale invocată de intimat, constatând că autorul lor, Niță Scarlat, a dobândit proprietatea imobilului în litigiu în virtutea titlului său de moștenitor al lui Costache Scarlat, care este un just titlu, unit cu posesiunea exercitată de bună credință timp de 10 ani dela moartea lui Costache Scarlat ;

Considerând că legiitorul român, prin actualul cod civil, spre deosebire de cel francez, și respectând tradiția consacrată prin art. 3 al legiunii din Muntenia din anul 1847 Martie 8, asupra prescripției împresurării pământurilor, a înscris principiul că titlul *pro herede* este un just titlu, ceiace rezultă în modul cel mai evident din dispozițiunile art. 1877 al. I, combinat cu 644 codul civil;

Considerând că astfel fiind, și intrucât Curtea de apel constatând prin deciziunea adusă în recurs, că autorul intimatelor a dobândit proprietatea imobilului în litigiu prin prescripția decenală bazată pe titlul de erede ca just titlu, unit cu posesia exercitată de bună credință timp de 10 ani, n'a violat și nici a dat o greșită interpretare art. 644, 1895 și 1897 codul civil, după cum susține recurentul, ci din contră a făcut o justă aplicațiune a acestor articole și prin urmare motivul II de casare este nefondat.

Asupra motivului I de casare :

«Violarea art. 186 pr. civilă. Apelanta a decăzut din dreptul de a dovedi cu martori la tribunal faptele procesului, și cu toate acestea, Curtea de apel decide că partea decede din această probă numai pentru prima instanță, și că poate la instanța superioară să producă din nou această dovadă.

«Judecând astfel, Curtea de apel a interpretat greșit și violat art. 186 pr. civilă, fiindcă legea a înțeles că faptul ce este a se dovedi să nu poată să mai fie dovedit cu martori, decăderea nu se referă la instanța, ci la faptul, fie juridic, fie material, ce este a se dovedi, și în atare caz nu mai putea admite această dovadă pentru faptul unic ce urmă a fi dovedit și la tribunal și la Curtea de apel».

Considerând că decăderile de drepturii sunt de strictă interpretare, și ele, dacă nu au fost prevăzute de legiitor în mod expres, nu se pot crea pe cale de interpretare; că de aceea, art. 186 din procedura civilă nu și poate avea aplicațiunea decât pentru instanța înaintea căreia s'a propus proba cu martori, căci legiitorul pe lângă că nu a prevăzut prin acest articol în mod expres, că decăderea de a se mai folosi de proba cu martori rezultată din citatul articol se întinde și înaintea instanței de apel,

dar nici nu se poate înțelege astfel, de oarece din dispozițiunile art. 332 din proced. civilă rezultă din contră că apelul fiind devolutiv, toate procedurile doveditoare dela prima instanță se pot repeta în apel, prin urmare și proba cu martori, de care partea fie că n'a uzat, fie că a fost decăzută din dreptul de a o propune la primă instanță ;

Considerând dar, că Curtea de apel admițând proba cu martori, invocată de intimat, cu toate că ele conform art. 186 din procedura civilă decăzuse din dreptul de a se mai folosi de această probă înaintea tribunalului, n'a violat întru nimic citatul articol și nu l-a interpretat greșit după cum pretinde recurentul ;

Că, prin urmare, și acest prim motiv de casare este nefondat.

Asupra motivului III de casare :

«Am dovedit Curței cu act de proprietate, legalizat de tribunal încă din anul 1858, că autorul meu, iar nu al apelanților, eră proprietarul imobilului în litigiu, și expertul numit de tribunal confirmă că locul prevăzut în actul de vânzare invocat de mine și cel în litigiu, sunt unul și același loc.

«Curtea înlătură aceste două dovezi decisive, pentru a ține în seamă și a lua de bază un certificat al Primăriei București, prezentat de apelantă numai cu ocazia concluziunilor scrise, iar nu în ședință publică, spre a fi discutat de noi».

Considerând că Curtea de apel, a înlăturat actul de proprietate invocat de recurent, pe motivele că ele nu se referă la imobilul în litigiu, ci la alt imobil ;

Că din expertiza efectuată nu și-a putut forma convingerea că imobilul prevăzut în zisul act, ar fi unul și același cu imobilul în litigiu, și că, din contră, din certificatul primăriei București No. 6445 din 1906 rezultă că imobilul în litigiu este altul decât cel prevăzut în actul recurentului, fiind situate fiecare în câte o suburbie deosebită ;

Considerând că instanța de fond este în drept să și formeze convingerea din orice probă pentru a stabili identitatea imobilului în litigiu ;

Că primăria nu numai că are calitatea să libereze certificate relative la nomenclatura stradelor și suburbiilor, dar ea este singura autoritate competentă în această privință; că, prin urmare, Curtea de apel cu drept cuvânt s'a bazat pe certificatul liberat de primărie, pentru a stabili indentitatea imobilului în litigiu, mai cu seamă față de îndoiala ce rezultă din actul de expertiză, că acest certificat a fost prezentat de intimat și înaintea expertului care-l discută în actul său de expertiză, astfel că recurentul nu numai că a fost în măsură să-l discute înaintea Curței de apel, dar mai mult chiar, în concluziile scrise depuse de recurent la acea Curte se face mențiune și de acel certificat ;

Considerând că astfel fiind, Curtea de apel prin deciziunea adusă în recurs, nu violează dreptul de apărare și nici nu comite vr'un exces de putere, prin urmare, și al III motij de casare este nefondat.

Asupra motivul IV de casare :

«Violarea art. 118 pr. civilă și exces de putere.

«Curtea, după cererea apelanților Sultana S. Niță C. Scarlat, în calitate de tutoare legală a minorilor rămași dela Niță Scarlat și Paulina Tănăsescu, făcută la 14 Octombrie 1904, de a li se admite proba cu martori pentru a dovedi paragrafia ce au invocat ca titlu în acțiunea de revindicare, îndreptată împotriva mea, Stefan Niculescu, a rămas în deliberare până la 20 Octombrie 1904 (jurnalul No. 3517), apoi a amânat pronunțarea dela 20 Octombrie la 27 Octombrie (jurnalul No. 3734 din 1904), și la 27 Octombrie 1907, cu jurnalul No. 3848 din aceeași zi, zice că, în urma deliberărilor avute, Curtea admite proba cu martori cerută de Sultana Niță Scarlat și de Paulina Ionescu, pentru a dovedi stabilirea paragrafiei, că dânsa sau aulorii săi au posedat imobilul în strada Albinelor No. 27, Nerva Traian No. 11, 30 de ani înainte de 23 Octombrie 1893, fără însă ca deciziunea Curței asupra acestei probe să fie dată și citită în ședință publică, și fără ca această constatare să fie făcută sau să rezulte de undeva.

«Curtea dă câștig de cauză intimatelor în apel, pe singurul motiv al prescripțiunii de zece ani, și cum baza ei este lapsul de timp dovedit cu martorii propuși și admiși prin sus zisa încheere, căci alta nu există, decizia este casabilă, din momentul ce jurnalul Curței de apel No. 3848 din 27 Octombrie 1904, care a admis proba cu martori, nu constată că a fost dat și citit în ședință publică, și cu chipul acesta s'a violat și art. 118 pr. civilă și s'a comis un exces de putere».

Considerând că recurentul nu poate invoca nulitatea încheerii Curței de apel din 27 Octombrie 1904, prin care s'a admis proba cu martori, din aceea că nu se constată din aceea încheere că a fost pronunțată în ședință publică, de oarece această nulitate s'a acoperit printr'o altă încheere posterioară a aceleiași Curți, prin care s'a admis noi martori, care încheere constată că s'a pronunțat în ședință publică și Curtea de fond își întemeiază hotărârea și pe depozițiunile martorilor audiați în urma acestei încheieri ; că, prin urmare, în asemenea împrejurări, Curtea de apel nu violează art. 118 pr. civ. și nici nu comite vr'un exces de putere, astfel că al IV-lea motiv de casare este nefondat ;

Că astfel fiind, recursul se găsește nefondat și ca atare urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea de acord cu d-l procuror general, respinge.

Observație.— Chestiunea de a se ști dacă titlul de moștenitor (*pro herede*), unit cu posesiunea de bună credință, poate sau nu să ducă la dobândirea unui imobil prin prescripția de 10 sau 20 de ani, a dat loc la discuții în jurisprudența noastră.

S'a decis, în adevăr, că titlul *pro herede*, chiar unit cu buna credință, nu este un titlu suficient pentru a conduce pe posesor la dobândirea proprietății imobiliare prin uzucapiunea de 10 sau 20 de ani, sub cuvânt că moștenitorul, fiind continuatorul personalității defunctului (*heres personam defuncti sustinet*), continuă posesiunea acestui din

urmă cu acelaș titlu, această posesiune rămânând întemeiată pe aceeaș cauză ¹⁾.

«Titlul *pro herede*, zice Baudry et Tissier, nu este un just titlu. Moștenitorul ar toate drepturile autorului său, dar nu are alte drepturi ; el dobândește deci posesiunea așa cum o aveă defunctul, cu calitățile și viciile sale. Din punctul de vedere al dreptului, moștenitorul va continua să posede în aceleași condiții și, prin urmare, nu va putea să prescrie prin 10 sau 20 de ani ²⁾.

Această soluție este însă în dreptul nostru foarte contestabilă și, după părerea noastră, chiar inadmisibilă față de termenii art. 1858, 4° și 1859 din codul nostru, cari s'au depărtat dela textul francez.

Iată, în adevăr, cum se exprimă art. 1858, 4°, adaos de legiuitorul nostru la textul corespunzător francez :

«Posesiunea care nu se exercitează sub nume de proprietar, se poate schimba în posesiune utilă : când transmisiunea posesiunii din partea detentorului la altul se face printr'un act cu titlu universal, dacă acest succesori universal este de bună credință».

Iar art. 1859, care se apropie de art. 1920 din codul Calimach, are următoarea cuprindere :

«In toate cazurile când posesiunea aceluiaș lucru trece pe rând în mai multe mâni, fiecare posesor începe, în persoana sa, o nouă posesiune, fără a distinge dacă strămutarea posesiunii s'a făcut în mod singular sau universal, lucrativ sau oneros ³⁾.

Din aceste texte rezultă cu prisosință, pare-ni-se, că calitatea de moștenitor fie universal, fie cu titlu universal sau particular, constituie un just titlu (*justa causa*), care unit cu posesiunea de bună credință, exercitată timp de 10 sau 20 de ani dela

1) Vezi în acest sens Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1904, No. 30 și *Cr. judiciar* din acelaș an, No. 37 (cu observ. critică foarte judicioasă a colegului nostru, d-l Em. Antonescu). Mai vezi tot Trib. Ilfov (C. G. Dissescu făcând funcțiunea de prezident), *Dreptul* din 1881, No. 38 (sentință infirmată de Curte).

2) Baudry et Tissier, *Prescription*, 658. In acelaș sens, Leroux de Bretagne, *Nouv. traité de la prescription*, II, 889, pag. 83, 84 (ed. din 1869) ; Laurent, XXXII, 390 ; Marcadé, *Prescription*, art. 2265, No. II, p. 194 urm. ; Troplong, *Prescription*, II, 888, p. 194 urm. ; Vazeille, *Prescription*, II, 475 (ed. din 1832) ; Répert. Sirey, v^o *Prescription (en matière civile)*, 1585 ; Aubry et Rau, II, § 218, pg. 549 (ed. 5-a), pg. 381 (ed. 4-a) ; Guillouard, *Prescription*, II, 555 ; T. Hue, XIV, 442, p. 559 ; Planiol, I, 2661 (ed. 3-a și 4-a), etc.

3) Art. 1920 din codul Calimach (1463 C. austriac), dela care textul de mai sus pare a fi imprumutat, are următoarea cuprindere : «Stăpânirea unui lucru trebuie să fie cu bună credință, însă stăpânirea cu rea credință a autorului de mai înainte, nu împiedică pe un urmaș cu bună credință sau pe moștenitori să înceapă uzucapia din ziua acelei cu buna credință urmată stăpânirii sale».

moartea autorului, duce la prescripția unui imobil aflat în succesiune.

Aceste principii nu pot în mod serios fi contestate în legislația noastră. Colegul nostru dela București, d-l Em. Antonescu, dovedește foarte bine acest lucru în observația cu care a însoțit sentința susmenționată, pronunțată în sens contrar de către tribunalul Ilfov⁴⁾, și ne scutește de a mai reveni astăzi asupra acestei chestiuni.

Al doilea punct din decizia Curței ce publicăm mai sus, este relativ la interpretarea art. 186 Pr. civ. Curtea pune cu drept cuvânt în principiu că partea decăzută în prima instanță de dreptul de a se folosi de proba cu martori, poate produce din nou această dovadă înaintea instanței de apel.

Acest punct este afară de orice discuție, pentru că decăderile de drepturi fiind de cea mai strictă interpretare, nu pot, fără un anume text de lege, fi întinse dela o instanță la alta. Nu insistăm deci asupra acestei chestiuni.

Fiindcă vorbim de art. 186 din procedura civilă, vom menționa însă că s'a decis, cu drept cuvânt, de către Curtea din Iași, într'o afacere în care am susținut noi înșine această teorie, că pierderea dreptului de a se putea folosi de proba testimonială, admisă de judecată, se aplică numai atunci când lista martorilor n'a fost depusă de partea în drept în termenul fatal de cinci zile, *nu însă și în caz când citațiile n'au fost plătite, sau au fost plătite peste termenul de cinci zile, scopul legii fiind numai de a înlătura străgănările care pot fi pricinuite prin nedepunerea sau depunerea tardivă a listei martorilor*⁵⁾.

4) Vezi *Cr. judiciar* din 1904, No. 37. De observat este că, în această sentință, amicul nostru, d-l Iulian Teodorescu, pe atunci judecător la tribunalul Ilfov, a rămas în minoritate, admitând în totul modul nostru de a vedea, și dând argumente puternice în sprijinirea părerii sale. A se vedea în acelaș sens o altă părere a aceluiăș magistrat, publicată tot în *Cr. judiciar* din 1904, No. 49, p. 409 urm. Cpr. în acelaș sens, C. Galați *Dreptul* din 1900, No. 48 și *Cr. judiciar* din 1901, No. 62; Cas. rom. Bult. 1898, p. 362, 363; Bult. 1899, p. 504 și *Dreptul* din 1899, No. 43; Bult. 1906, p. 1335; Bult. 1881, p. 718 și 840; C. București, *Dreptul* din 1881, No. 38 și din 1887, No. 36, etc. Vezi asupra acestei controversate, tom. III al Coment. noastre, p. 310, nota 2 (ed. a 2-a). Cpr. V. Antonescu. *Câteva cuvinte asupra titlului proherede* (București, 1906).

5) C. Iași, *Dreptul* din 1909, No. 34 (cu nota d-lui S. Rădulescu). În acelaș sens Trib. Olt, *Cr. judiciar* din 1909, No. 57. — *Contră*: C. București și Trib. Olt, *Dreptul, loco cit.* și *Cr. judiciar* din 1909, No. 58. Ambele acestei hotărâri sunt însă nemotivate.

Această soluție este singură juridică. Ea rezultă atât din dezbaterile parlamentare, cât și din art. 187 Pr. civ., care permite părților de a aduce martorii fără nici o citație.

Acestea am avut de spus asupra deciziei Curței de casație ce publicăm astăzi, și care este perfect juridică.

D. ALEXANDRESCO

SECȚIUNEA II

Audiența dela 13 Octombrie 1909

Președinta d-lui N. Mandrea, președinte

Ministerul public cu Toma Simionescu

LUCRU JUDECAT — MATERIE PENALĂ. — PRACTICAREA MEDICINEI ÎN MOD ILICIT. — ACHITARE. — URMĂRIRE PENTRU ACELAȘ FAPT. — ART. 383 PR. PENALĂ.

După art. 383 pr. penală orice persoană achitată după lege, nu va mai putea fi urmărită pentru acelaș fapt. Faptul, pentru a fi acelaș din punct de vedere juridic, are a fi privit sub aspectul calificărei lui penale, iar nu ca fapt brut. Prin urmare, din acest punct de vedere, este indiferent dacă așa zisa practică ilicită a medicinei a mai fost făcută în urmă față de alte persoane.

No. 2944. — Respins, după divergință, recursul făcut de procurorul general al Curței de apel din București, contra deciziei acelei Curți, secț. III, cu No. 393 din 1909.

S'au ascultat: d-nii avocați V. Cancicoff și D. Budișteanu, în combaterea motivelor de casare; d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

«Violarea art. 383 din procedura penală. Curtea violează principiul autorității lucrului judecat, cu privire la identitatea faptelor cari fac obiectul represiunii, principiu consacrat prin art. 383 din procedura penală, atunci când susține că faptele privitoare la exercițiul ilegal al medicinei, pentru care a fost dat judecăței Toma Simionescu și achitat în anii 1904 și 1905 sunt aceleași cu faptele pentru care a fost pus în urmărire ulterior și judecat în 1908.

«Pentru ca să fie identitate, acelaș fapt în înțelesul art. 383 citat mai sus, trebuie ca faptul care face obiectul urmăririi celei noi, să se confunde, din punct de vedere al materialității și executărei sale în speță și în timp, cu faptul anterior; cu alte cuvinte, faptul care s'a petrecut în trecut să fi fost transportat în timpul de față și supus unei noi aprecieri. Or, în specie, Toma Simionescu nu este urmărit astăzi pentru acțiunile sale din trecut, cari au fost derivate în contră unor anumite persoane bolnave, cu exercițiul legal al medicinei și pentru care a fost achitat, ci pentru alte acțiuni cu totul distincte, săvârșite în 1908 în contră altor persoane. Prin urmare, nu se poate susține în mod juridic că ne găsim în fața aceluiăș fapt; tot ceea ce se poate concede este aceasta, că faptele cari au făcut obiectul urmăririi penale în 1908 sunt similare

cu cele din 1906 și 1905, dar similaritatea nu înseamnă identitate și deci nu poate fi vorba de lucru judecat.

«Curtea mai dă și o hotărâre nemotivată, căci se mărginește a afirmă numai identitatea faptelor, fără a arăta criteriul identității lor».

Având în vedere că Toma Simionescu, fiind dat judecăței pentru faptul că în mod ilicit practică medicina fără a avea titlu academic, Curtea de apel l'a achitat, constatând că dânsul a mai fost dat judecăței pentru acelaș fapt și a fost achitat;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 383 din procedura penală, orice persoană achitată după lege, nu va mai putea fi urmărită pentru acelaș fapt;

Considerând că faptul, pentru a fi acelaș, din punct de vedere juridic, are a fi privit sub aspectul calificărei lui penale, iar nu ca fapt brut; că, din acest punct de vedere, este indiferent dacă așa zisa practică ilicită a medicinei a fost făcută în urmă față de alte persoane;

Că, în această privință, Curtea de apel examinând faptele puse în sarcina pârâtului, constată în fapt, în mod suveran, că pârâtul s'a mărginit a săvârși identic aceleași fapte din trecut, pentru care a fost judecat odată că nu constituie practicarea ilicită a medicinei;

Că dar motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

gradului de rudenie, când e vorba de culegerea unei succesiuni, și aceste sentințe date în materie de stabilire de grad de rudenie, constituind adevărate acte de stare civilă, în formă însă numai de sentințe, au efect absolut față de toată lumea.

No. 761. — Gh. I. Țiminache și alții, au făcut apel contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, No. 309 din 1909, dată în proces cu frații Papazoglu.

S'au ascultat: d-nii avocați C. Xeni, Al. Cerban și B. Cernea, pentru apelanți; d-l avocat N. Mitescu, din partea indimaților.

Curtea,

Având în vedere că apelanții: Gheorghe I. Țiminache, Constantin I. Țiminache, zis I. Țiminache, Ana Papastazopol, Alexandra D. Dardufa, prin procuratorul lor Hristodor Ap. Papazoglu, au chemat în judecată pe frații Vasile și Cr. C. Papazoglu pentru ca față cu dânsii să se pronunțe eșirea din indiviziune a averii rămasă de pe urma lui Constantin Papazoglu, autorul lor comun;

Având în vedere că tribunalul Ilfov secția III prin sentința cu No. 309 din 1909 a respins acțiunea acestora, pe motiv că nuși au dovedit calitatea de rude cu defunctul, neprezentând acte din partea autorității Nufuzului, singură competente conform dreptului otoman a liberă acte de stare civilă;

Având în vedere că repunându-se în discuție și azi în apel chestiunea calității apelanților, urmează a se examina mai întâi acest prim punct;

Având în vedere că ei fiind streini, supuși otomani, ceea ce nu s'a contestat, dovada calității și prin urmare a gradului de rudenie trebuie a fi făcută conform legii lor personale, care este legea otomană, întrucât este vorba de o lege de statut personal, care urmărește pe străin ori unde ar fi;

Având în vedere că pentru ași stabili gradul de rudenie cu defunctul C. Papazoglu, a cărui succesiune cer să împărțească, au căutat să dovedească conform legii lor personale că Zoița Țiminache eră fata acestuia, că ea a fost căsătorită legitim cu I. Țiminache și că din această căsătorie au eșit ei toți;

Având în vedere că, în ce privește primul punct, și anume că Joița Țiminache eră fata lui Constantin Papazoglu și prin urmare soră cu intimații, dovada este făcută, cu mărturisirea acestora, cari fiind chemați la interogatoriu, unul din ei Vasile C. Papazoglu a recunoscut în mod categoric, iar cel-l'alt a lipsit și lipsa lui conform art. 234 cocul de procedură civilă prețuește mărturisire;

Având în vedere că această mărturisire a părții protivnice constituie și în dreptul otoman (art. 79), ca și în legea română, o dovadă care se poate opune celui ce a făcut-o și aceasta chiar, când este vorba, ca în speță de stabilirea gradului de rudenie;

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 25 Noembrie 1909

Președinta d-lui Em. Anastasiu, președinte

Gh. I. Țiminache și alții cu frații Papazoglu

SUCCESIUNE. — GRAD DE RUDENIE. — STABILIRE. — STATUT PERSONAL.

MĂRTURISIREA PĂRȚII PROTIVNICE. — DOVADA FAPTULUI ALEGAT. — GRAD DE RUDENIE. — DOVEDIRE.

CĂSĂTORIE. — LEGEA OTOMANĂ. — CERTIFICATELE AUTORITĂȚII ECLESIASTICE. — DACĂ FAC PROBA LEGALĂ A CĂSĂTORIEI.

TRIBUNALE RELIGIOASE ȘERI. — SENTINȚE. — AUTORITATEA ȘI EFECTUL LOR.

1° Calitatea și gradul de rudenie trebuiesc dovedite conform legii personale a părților, de oarece este vorba de o lege de statut personal, care urmărește pe străin orunde s'ar afla.

2° Mărturisirea părții protivnice constituie și în dreptul otoman, ca și în legea română, o dovadă care se poate opune celui ce a făcut-o, și aceasta chiar când este vorba de dovedirea gradului de rudenie.

3° Actele de căsătorie fiind considerate în Turcia de ordin cu totul religios, certificatul autorității eclesiastice, constatător al oficierei căsătorii, face proba legală în ce privește săvârșirea acestui act.

4° Conform dispozițiilor codului otoman, sentințele tribunalelor religioase *Șeri*, pot face dovada

Având în vedere că și al doilea punct, și anume căsătoria legitimă a Joiței cu I. Țiminache, este dovedit în acelaș mod prin interogatoriul lui Vasile C. Papazoglu și lipsa celui alt, de și nu eră necesar, pentru că, fie că mama lor eră căsătorită legitim sau nu, dreptul lor eră neschimbat, întrucât și copiii naturali, conform dreptului otoman—ceea ce nu s'a contestat—suced mamei ca și cei legitimi;

Considerând că, pe lângă această dovadă, s'a mai prezentat și certificatul din 1 Aprilie 1909 al Mitropolitului din Cozana, din care se constată faptul căsătoriei, certificat care constituie după dreptul otoman o probă legală în ce privește acest eveniment, cum se vede aceasta și din circulara Ministerului de justiție No. 7078 din 1905 adresată instanțelor noastre, circulară care se exprimă astfel : «rămân numai actele de căsătorie, cari sunt considerate în Turcia de ordin cu totul religios și pentru a căror legitimitate se recurge în tot'dauna la autoritatea ecleziastică» ;

Având în vedere că, în ce privește al III-lea punct, că ei sunt copiii Joiței Țiminache, apelanții au produs sentința tribunalului religios Șeri din Cozana, cu data Septembrie 1908 și cu aceasta au făcut dovada faptului alegat, de oarece, conform legilor otomane, stabilirea gradului de rudenie, când este vorba de o succesiune, se poate face prin asemenea sentințe, cum se vede aceasta și din citata circulară ;

Având în vedere că intimații au obiectat în prim loc că, conform legiurei otomane, cum rezultă aceasta din circularea menționată, nu este suficient o sentință a tribunalului Șeri, de oarece nu este vorba de grad de rudenie, ci de stabilirea filiațiunei și pentru aceasta se prevede necesitatea unui act din partea Nufuzului, singura autoritate care poate liberă acte de stare civilă ;

Considerând că obiecțiunea ridicată nu este fondată, de oarece apelanții nu urmăresc azi o stabilire de stat civil, care interesează ordinea publică, și pentru care s'ar putea susține că este nevoie de un act din partea Nufuzului, ci stabilirea gradului de rudenie pentru culegerea unei succesiuni, care se poate face în modul arătat mai sus, nefiind în joc decât interese materiale, cari sunt de ordin privat ;

Având în vedere că intimații au mai obiectat că sentința tribunalului Șeri nu li se poate opune pe principiul relativității lucrului judecat, de oarece a fost dată față de alte persoane ;

Având în vedere că sentințele tribunalelor Șeri, date în materie de stabilirea gradului de rudenie, nu sunt propriu zise sentințe, ci acte de stare civilă în formă de sentințe, cum zice însăși circulara, ca atare au un efect absolut față de toată lumea ;

Că dar nici această obiecțiune ridicată de intimații nu este fondată ;

Având în vedere că independent de dovada prin sen-

tința tribunalului Șeri, care ar fi fost suficientă, apelanții au chemat pe intimați la interogatoriu, la care unul din ei a lipsit, iar cell'alt a declarat că a cunoscut pe unul din apelanți și anume pe Constantin I. Țiminache, pe care l'a întâlnit la Viena ;

Având în vedere că lipsa lui C. Papazoglu la interogatoriu valorează mărturisirea lui, că apelanții sunt copiii Joiței Țiminache, iar răspunsurile lui Vasile C. Papazoglu, recunoașterea unuia din apelanți, care este suficientă pentru menținerea acțiunei față de el, de oarece se reclamă de apelanți porțiunea cuvenită mamei lor de $\frac{1}{3}$, care nu poate fi decât aceeași, fie că ar fi fost unul sau mai mulți moștenitori ;

Având în vedere că, chiar dacă sentința tribunalului Șeri nu ar formă prin ea însăși o dovadă desăvârșită, iar interogatorul nu ar putea fi luat în sensul unei mărturisiri, încă dovada gradului de rudenie este făcută, de oarece aceste acte ce s'au examinat și pe lângă ele și celelalte cum sunt : sentința tribunalului Athena No. 1287 din 1907 și certificatul Mitropoliei din Cozana, constituiesc prezumțiuni grave și precise, că apelanții sunt copiii Joiței Țiminache și aceasta este suficient, de oarece legislația otomană admite în orice materie și chiar în filiațiune și prezumțiunile ca mijloc de dovadă (art. 1688 al. III, 1740 și 1741 codul civil otoman ediția Nicolaidis) ;

Că dar, fiind dovedită calitatea apelanților, apelul devine admisibil în principiu și cată a se examina acțiunea lor în fond.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier St. Mladoveanu, admite în principiu apelul.

Semnați : Em. Anastasiu, C. Sărățeanu, St. Mladoveanu,
St. Urlățeanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ARGHEȘ

Audiența dela 12 Maiu 1909

Președinta d-lui Const. G. Rătescu, președinte

[G. Petrescu cu Ioana R. Stănescu

CESIUNE. — PLATĂ FĂCUTĂ ÎNAINTE DE NOTIFICARE. — DEBITOR. — LIBERARE VALABILĂ. — CHITANȚĂ SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — ART. 1182, 1392 ȘI 1395 CODUL CIVIL.

Plata făcută înainte de notificarea cesiunei, liberează în mod valabil pe debitor, și acesta poate opune cesionarului chitanța de plată emanată dela cedent, chiar dacă această chitanță n'ar aveà dată certă, pentrucă, după părerea generală, art. 1182 din codul civil nu se aplică la chitanțele cari constată o primire de bani.

Tribunalul,

Asupra opozițiunei introdusă de Gh. Petrescu, prin petițiunea înregistrată la No. 12805 din 3 Aprilie 1907, în contra sentinței acestui tribunal, No. 587 din 15 Martie

1907, prin care admitându-se acțiunea intentată de Ioana R. Stănescu contra sus numitului, s'a declarat nul actul de cesiune cu data 23 August 1906, subscris de Ion Rădulescu, și s'a ordonat radierea actului de ipotecă înscris la No. 114 din 1903, prin care Ioana R. Stănescu se împrumută dela Rădulescu cu suma de 2.000 lei.

În ce privește prima chestiune dacă plata creanței este sinceră și bine făcută în mâinile creditorului I. Rădulescu ;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1395 din codul civil, dacă mai înainte de notificarea cesiunii făcută de cedente sau cesionar debitorului, acesta plătește cedentului, liberarea sa va fi valabilă ;

Având în vedere că, în fapt, se constată că la 2 Iulie 1906 Ioana R. Stănescu plătește creditorului său I. Rădulescu suma ce'i datoră, că cesiunea creanței s'a făcut de Rădulescu intimatului G. Petrescu prin act sub semnătură privată la 23 August 1906, iar notificarea acestei cesiuni a avut loc la 17 Septembrie 1906 ;

Având în vedere că debitoarea poate opune cesionarului chitanța de plată emanată dela cedent, chiar dacă această chitanță n'ar avea dată certă, pentru că după părerea generală art. 1182 c. civ. nu se aplică la chitanțele care constată o primire de bani (Alexandresco tom. VIII p. II, nota 3, pag. 819) ;

Având în vedere că în cazul de față chitanța prezentată de Stănescu a primit dată certă la 13 Septembrie 1906 ; că astfel fiind, plata fiind făcută înainte de notificarea cesiunii, liberarea debitorului este valabilă ;

Având în vedere că în ce privește obiecțiunea făcută de părât că acea chitanță ar fi fost dată de creditor posterior actului prin care cesionă acea creanță în scop de a favoriza pe debitoare, care era mama sa, tribunalul găsește că nu are nici un incidiu din care săși facă această convingere, singura împrejurare a rudeniei debitoarei cu creditorul, nu este suficientă pentru a se stabili existența fraudei ;

În ce privește chestiunea garanției în materie de cesiune de creațe :

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1392 din codul civil, vânzătorul unei creanțe e dator să răspundă de existența sa valabilă în momentul vânzării, deși vânzarea n'ar cuprinde această îndatorire de răspundere ;

Având în vedere că, în speță, Ioana R. Stănescu nu mai poate răspunde către G. Petrescu în calitate de moștenitoare a fiului său I. Rădulescu, de oarece după cum rezultă din certificatul grefei acestui tribunal cu No. 18254 din 1909, numita a renunțat la succesiunea fiului său ;

Că, astfel fiind, opozițiunea făcută de G. Petrescu urmează a fi respinsă ca nefondată.

Întru aceste motive, redactate de d-l președinte, respinge ca nefondată opozițiunea.

Semnați: Const. G. Rădescu, A. Rădulescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TECUCI

Audiența dela 12 Noembrie 1909

Președinta d-lui V. Giurgea, președinte

V. O. Popovici cu Eugen Meyer

PEPINIERIST.— VÂNZARE DE VIȚE AMERICANE.— DACĂ E UN ACT DE COMERCIU.— ART. 3 ALIN. 2 COD. COM.

PERIMARE.— APEL.— MATERIE COMERCIALĂ.— ART. 903 COD. COMERCIAL.

1° Pepinieristul care vinde vițe americane altoite, face acte de comerț în sensul alin. 2 art. 3 din codul comercial.

2° Potrivit dispozițiunilor cuprinse în art. 893 și 56 cod. com., dacă un act este comercial numai pentru una din părți, toți contractanții sunt supuși, în cât privește acest act, legii comerciale.

Prin urmare, și când e vorba de perimare trebuie a se aplică art. 903 cod. com., după care termenul de perimare în materie comercială este de jumătate cât cel fixat prin art. 257 din procedura civilă.

Tribunalul,

Asupra cererii lui Vasile O. Popovici proprietar de vii din Nicorești, înregistrată lo No. 17462 din 1909 de a se perimă apelul făcut de Eugen Meyer pepinierist de viță americană din Florica, contra cărții de judecată No 40 din 1908 pronunțată de judecătoria ocolului Tecuci pentru bani ;

Având în vedere că pentru a se ști dacă termenul de perimare este de un an, conform art. 903 din codul comercial, sau de doi conform art. 257 din procedura civilă, trebuie a se vedea mai întâi natura afacerii, dacă este comercială sau civilă vânzarea de vițe americane altoite ce face un pepinierist ;

Că deci trebuie a se decide mai întâi dacă pepinieristul de vițe americane altoite face un fapt de comerț în sensul art. 3 din codul de comerț care în aliniatul 2 zice că: «sunt fapte de comerț, vânzările de produse, vânzările și închirierile de mărfuri în natură sau lucrute, când vor fi fost cumpărate cu scop de vânzare», sau din contră trebuie a se decide că pepinieristul face acte civile, beneficiind de dispozițiunea excepțională a art. 5 din codul comercial care zice că «nu se poate consideră ca fapt de comerț vinderea produselor pe cari proprietarul sau cultivatorul le are după pământul său sau cel cultivat de dânsul» ;

Considerând că art. 5 din codul comercial care constituie o excepțiune dela regula generală înscrisă în art. 30 din codul comercial ce trebuie interpretată restrictiv, se referă numai la proprietarii sau cultivatorii agricoli cari vând produsele de pe pământul cultivat de ei, precum sunt și proprietarii de vii cari vând vinul din via lor sau pepinieristul care se mărginește numai în a vinde vițele și arborii procurați din semințele sau grefele sale, dar că articolul 5 din codul comercial nu se poate aplică unui pepinierist ca Eugen Meyer, care cumpără din străi-

nătate viță sălbatică, pe care o altoește în pepiniera sa, o transformă, și astfel transformată o revinde cu scopul ca din valoarea ei mai mare dobândită prin lucrul său, să profite dânsul; sau aduce viță altoită străină în scop de a o revinde, însărcinându-se chiar a replanta cu viță americană;

Că, pe când agricultorul nu revinde, ci primește direct dela natură ceea ce vinde, pepinieristul vinde mărfuri lucrate și cari au fost cumpărate cu intenția de a le revinde;

Că legiuitorul, când a spus în art. 5 din codul de comerț că vânzarea produselor ce cultivatorul are de pe pământul cultivat nu e fapt de comerț, s'a referit numai la vânzarea ce face producătorul în scop de a realiza beneficii din cultură, iar nu și la operațiunea pepinieristului care are drept țintă speculațiunea asupra diferenței de preț dintre vița sălbatică și vița altoită și care operațiune ca atare înfățișează caracterul unui act de comerț;

Considerând că, pe lângă aceasta, se mai constată din publicațiunile, avizele și carnetul de comandă aflat la dosar, că pepinieristul Eugen Meyer vinde nu numai produsele sale, ci că cumpără în cantități mari și alte produse ca: rafia, mașini de altoit vițe, piatră vânăată, pe cari le revinde în detaliu la viticultori în scop de a câștiga el diferența de preț; că Eugen Meyer se servește și de agenți intermediari ca Mauriciu V. Segall din Nicorești, spre a desface produsele sale; că se servește și de reclame comerciale spre a face concurență altor pepinieriști;

Că, toate aceste fapte și împrejurări, coprinzând în ele noțiunea de speculațiune, de circulațiune și de intermediar, imprimă actelor pepinieristului un caracter de comercialitate;

Că, așa fiind, trebuie a decide că pepinieristul care vinde vițe americane altoite, face acte de comerț obiective în condițiunile alin. 2 al art. 3 din codul comercial, căci «vinde produse sau mărfuri în natură sau lucrate cari au fost cumpărate cu scop de revânzare» și că deci el este un comerciant având comerțul ca o profesiune obișnuită;

Că dar, decidându-se că pepinieristul de vițe americane altoite Eugen Meyer este comerciant, căci face fapte de comerț în sensul alin. 2 al art. 3 din codul comercial, având comerțul ca o profesiune obișnuită, urmează a se aplica în speță dispozițiunile art. 893 și 56 din codul comercial după care, «dacă un act este comercial numai pentru una din părți, toți contractanții sunt supuși, încât privește acest act, legii comerciale»;

Că deci și în materie de peremțiune trebuie a se aplica art. 903 din codul comercial după care termenul de peremțiune în materie comercială este de jumătate decât cel fixat prin art. 257 din procedura civilă, adică de un an;

Având în vedere că dela ultimul act de procedură, care este jurnalul acestui tribunal No. 4690 din 30 Septembrie 1908, când s'a amânat judecarea apelului la stăruință, și până la 20 Octombrie 1909, data la care V. O.

Popovici a cerut perimarea apelului, fiind împlinit termenul de un an cerut de art. 903 din codul comercial;

Că așa fiind, cererea de a se declara perimat apelul urmează a fi admisă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l magistrat stagiatar Nicolae Ilescu, admite cererea.

Semnați: V. Giurgea, I. Ionescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE APEL DIN GRENOBLE

— 26 Iulie 1909 —

MANDAT.— NULITATEA MANDATULUI.— ABUZ DE ÎNCREDERE.— AST. 408 C. PENAL FR. (323 C. PENAL ROMÂN).

MANDAT.— CONTRACT SINALAGMATIC IMPERFECT.— NESŪPUNEREA ACESTUI CONTRACT FORMALITĂȚEI DUBLULUI ORIGINAL.— ART. 1325 C. CIVIL FR. (1179 C. CIVIL ROMÂN).

1° Nulitatea mandatului intervenit între părți nu împiedică existența delictului de abuz de încredere.

2° Mandatul poate să aibă de obiect atât lucruri considerate *in genere*, cât și lucruri considerate *in specie*.

3° Mandatul fiind un contract sinalagmatic imperfect, nu este supus formalității dublului original prescrisă de art. 1325 C. civ. (al nostru 1179).

(Din D. P. 1909. 2. 331).

Observație.— Punctul întâiu, decis prin decizia de mai sus, nu suferă nici o îndoială.

Este, în adevăr, în genere, admis că delictul de abuz de încredere există, cu toată nulitatea contractului în virtutea căruia obiectele risipite sau puse la o parte, au fost încredințate prevenitului. Vezi C. Orléans și Cas. fr. D. P. 47. 4. 327; D. P. 57. 1. 379; D. P. 70. 1. 390; Répert. Dalloz, *Supplément*, v^o *Abus de confiance*, 51, etc.

Tot indiscutabil este și punctul al treilea din această decizie. Mandatul putând, în adevăr, fi general și să aibă de obiect întregul patrimoniu al mandatarului (art. 1535), se înțelege că el poate avea de obiect lucruri privite *in genere*.

Cât pentru punctul al treilea relativ la caracterul mandatului, el este controversat. Unii consideră, în adevăr, mandatul ca un contract *sinalagmatic imperfect* (cpr. Troplong, *Mandat*, 11; P. Pont, *Idem*, 801; Domenget, *Idem*, 8; Baudry et Wahl, *Idem*, 365). Știm însă că teoria contractelor sinalagmatice imperfecte, admisă de unii autori după Pothier. (*Oblig.*, II, 9 și *Mandat*, V, 5), este inutilă și chiar periculoasă, pentrucă contractele așa zise sinalagmatice imperfecte (comodatul, depozitul, amanetul și mandatul) sunt acelea cari, în momentul formării lor, nu dau loc decât la o obligație, însă cari pot mai în urmă (*ex post facto*) să dea loc la obligații din partea celorlalte părți, în urma unor fapte posterioare contractului. Or, aceste contracte sunt unilaterale în momentul formării lor. Cpr. Guillouard, *Mandat*, 10, 14; *Prêt*, 10 și *Dépôt*, 13; D. Alexandresco, tom. IX, p. 557, nota 4, etc. Ca atare, deci, nu mai rămâne nici o îndoială că art. 1179 nu este aplicabil în specie. Vezi Guillouard, *Mandat*, 37; Alexandresco, *op. cit.*, p. 565.— *Contra*: Laurent, XXVII, 446 (în privința mandatului salariat).

S. R.